

Rannaniidu ilme ja elustik sõltub sellest, kas niitu niidetakse või karjatatakse. Rannaniidul elavate organismide omavahelised suhted, kes keda sööb, kes kelle seljas sõidab, kes kellele „katust“ pakub jne on põnevad ja keerulised. Rannaniidul karjatatakse enamasti loomi, seega on seal sõnnikut, mis meelitab ligi erinevaid organisme. Loomadega käivad kaasas ka mitmesugused parasiidid. Rannas on enamasti lage, mis mõnedele meeldib, õnnedele mitte. Mere ääres on sageli tugev tuul ja tormid, mis häirib lendavate putukate elutegevust aga võib soosida taimede seemnete levimist. Randa ujutav merevesi loob samuti erilised tingimused taimedele ja loomadele, mistõttu võime mererannas kohata pisut teistsuguseid organisme, kui sisemaal.

Enne rannaniidule minekut võid vaadata rannaniiduteemalisi filme, lugeda selleteemalist kirjandust. Rannaniidukohvris on suur vakstustend rannaniidu organismide ja toiduvõrgustikuga (sellest on töölehe teisel küljel väiksem variant) ning herbaarium ja väike putukakogu mõnede tavaliste rannaniidul leiduvate taimedega ja selgrootutega. Uuri neid ja vii ennast põhiliste asjaoludega kurssi. Võid nii suure vakstustendi rannaniidule kaasa võtta!

Enne välitöödele asumist tee kindlaks, kas rannas võib sel ajal vabalt liikuda (uuri kaitse – eeskirja, väldi lindude häirimist pesitsusajal!), kas rannas karjatavad loomad on sulle ohutud. Uuri alati, kelle karjamaa ja loomadega on tegemist ja kas on luba minna karjamaale. Karjamaale pääsemiseks kasuta selleks mõeldud väravat. Veendu, et värav saaks alati kinni. Sageli jooksevad loomad võõraste juurde uudishimust, teinekord lootuses saada midagi suupärast. Ära kunagi toida võõraid loomi. Veendu enne karjamaale minekut, et loomad sind ei ründa. Käitu rahulikult, ära jookse ega tee lärmi. Palava päikeselise ilmaga pane pähe müts või rätik. Loomade läheduses on alati sääski ja parme, võta kaasa sääsetõrje vahend või kanna pikki rõivaid. Märja ilmaga või vihmastel suvedel on hea kanda jalas kummikuid. Väikeste putukate püüdmisel on abiks liblikavõrk või kaha ja topsluup. Sõnnikuelustiku uurimisel on vajalik väike hark või kühvel ja pintsetid. Kasuta sõnniku uurimisel kummikindaid!

Ülesanded:

1. Leia oma uuritava rannaniidul joonisel kujutatud rannaniidu elustiku elemente.
Kas need organismid on sinu uuritava rannaniidul kõik olemas? Kas märkad erinevusi rannaniidu võõndites? Märgi iga leitud loom või seen joonisel ristikesega, samuti kirjuta juurde need, keda joonisel pole aga keda veel kohtad. Jälgi, kas sul õnnestub tabada ka mõni selline hetk, kui keegi kedagi parajasti kinni püüab ja ära sööb? Kas nooled võrgustikus kehtivad? Kas leidsid mõne uue seose?
2. Jälgi, milliseid taimi kasutavad peatumiseks või toitumiseks liblikad, mardikad, lutikad, ritsikad ja tirtsud, tirdid ja vahtlased? Kui palju sa leiad neid putukaid palja silmaga vaadates ja kui palju neid koguneb liblikavõrguga püüdes?
3. Kui rannaniidul on kariloomad ja sõnnik, jälgi, kas nendega seonduvad ka linnud? Mis liiki linnud? Mida nad loomade läheduses teevad? Mida võtavad linnud ette sõnnikuga?
4. Kas sinu tulemused võivad sõltuda aastast, aastaajast, kellaajast ja ilmast, mil sa seda töölehte täidad? Arutle, millised tulemused võivad sõltuda eelkõige aastast ja millised aastaajast. Milliste organismide kohtamine on seotud aga ilmastikuoludega või kellaajaga?